

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

14.8.2009

B7-xxxx/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B7-xxxx/2009 alusel

vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5

Ülemaailmse finants- ja majanduskriisi mõju arengumaadele ja arengukoostööle

Eva Joly
arengukomisjoni nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon ülemaailmse finants- ja majanduskriisi mõju kohta arengumaadele ja arengukoostööle

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 2. aprillil 2009 Londonis toimunud G20 tippkohtumist ja selle avaldust ülemaailmse taastamis- ja reformikava kohta;
- võttes arvesse ÜRO 8. septembri 2000. aasta aastatuhande deklaratsiooni, milles on määratud aastatuhande arengueesmärgid rahvusvahelise üldsuse poolt ühiselt kehtestatud kriteeriumidena, muu hulgas vaesuse ja nälja kaotamiseks;
- võttes arvesse Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) aruannet „Global Monitoring Report 2009: A Development Emergency“ (Ülemaailmne seirearuanne 2009: hädaolukord majandusarengus), mis avaldati aprillis 2009;
- võttes arvesse Maailmapanga aruannet „Global Development Finance: Charting a Global Recovery 2009“ (Ülemaailmne arengu rahastamine: maailmamajanduse taastamise kavad), mis avaldati juunis 2009;
- võttes arvesse ÜRO konverentsi maailma finants- ja majanduskriisi ja selle mõju kohta arengule ning konverentsi tulemuste heakskiitmist ÜRO Peaassamblee 9. juuli 2009. aasta resolutsiooniga nr 63/303;
- võttes arvesse komisjoni 8. aprilli 2009. aasta teatist „Arenguriikide toetamine kriisiga toimetulemiseks“ (KOM(2009)0160);
- võttes arvesse üldasjade ja välissuhete nõukogu 18. mail 2009 avaldatud järeldusi arengumaade toetamise kohta kriisiga toimetulekuks;
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2006. aasta resolutsiooni Rahvusvahelise Valuutafondi strateegilise hindamise kohta¹;
- võttes arvesse professor Ngaire Woodsi uurimust ülemaailmsele kriisile reageerimise ja rahvusvahelise rahastamise ja abi andmise korra uuendamise kohta;²
- võttes arvesse komisjonile 3. septembril 2009 esitatud küsimust ülemaailmse finants- ja majanduskriisi mõju kohta arengumaadele ja arengukoostööle (O-xxxx/2009 – B7 xxxx/2009);
- võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,

1. rõhutab, et arengumaad ei põhjustanud ülemaailmset finants- ja majanduskriisi, kuid see

¹ ELT C 291 E, 30. november 2006, lk 118.

² Parlamendi välispoliitika peadirektoraadi tellitud uurimus, avaldatakse lähiajal.

mõjutab neid ebaproportsionaalselt rohkem kui teisi maid, sest nad peavad toime tulema järsult pidurdunud kasvu ja tööhõivega, negatiivse mõjuga kaubavahetus- ja maksebilansile, erakapitali netovoogude ja välismaiste otseinvesteeringute järsu vähenemisega, krediidi ja kaubanduse rahastamise saamise väiksemate võimalustega, rahaülekannete vähenemisega, vahetuskursside ulatuslike ja ebastabiilsete liikumistega, kokkukukkuvate reserveid, esmatarbekaupade hindade suurenenud ebastabiilsuse ja langusega ning turismist saadava tulu vähenemisega;

2. jagab ÜRO peasekretäri Ban Ki-Mooni seisukohta, et ülemaailmne finantskriis on põhjustanud hädaolukorra majandusarengus ning seadnud ohtu ja andnud isegi tagasikäigu raskelt saavutatud edusammudele vaesuse, nälja ja laste suremuse vähendamisel, alghariduse ja soolise võrdõiguslikkuse suurendamisel ning ohutute vee- ja kanalisatsioonisüsteemide ehitamisel – lühidalt öeldes kahjustab ülemaailmne finantskriis aastatuhande arengueesmärkide saavutamist;
3. märgib suure murega, et kriis on juba põhjustanud suuri inimohvreid ja see avaldab laastavat mõju kõige vaesemate riikide toimetulekuraskustega elanikele, sest hinnanguliselt lisandub veel 23 miljonit töötut, üksnes 2009. aastal kasvab äärmises vaesuses elavate inimeste arv 90 miljoni võrra ja laste suremus suureneb keskmiselt 200 000–400 000 lapse võrra aastas 2009. aastast kuni 2015. aastani, mis on aastatuhande arengueesmärkide täitmise sihtaasta arengumaades;
4. rõhutab, et paljud arengumaad on fakti ees, et kriis on negatiivselt mõjutanud kõiki nende arengu rahastamisallikaid ja nad ei suuda kaitsta oma suure vaevaga saadud majandussaavutusi ilma ulatusliku välistoetuseta;
5. tunneb heameelt selle üle, et G20 tunnistas oma kollektiivset vastutust kriisi sotsiaalse mõju leevendamisel, et viia miinimumini pikaajaline kahju ülemaailmsele potentsiaalile, ja kinnitab, et annab lubatud abi ning lubab anda uusi ressursse, sealhulgas 50 miljardit USA dollarit sotsiaalseks kaitseks, kaubanduse toetamiseks ja arengu kindlustamiseks madala sissetulekutasemega riikides, oluliselt suurendada kriisiabi arengumaades ja eraldada rohkem ressursse sotsiaalseks kaitseks kõige vaesemates riikides;
6. väljendab muret selle üle, et lubatud rahalised vahendid ei ole piisavad, neid ei suunata kõige rohkem abi vajavatele riikidele ning ei ole paindlikud ega piisavalt kiired vajaliku muutuse tegemiseks arengumaades;
7. väljendab rahulolu selle üle, et on suurendatud IMFi ja teistele rahvusvahelistele finantseerimisasutustele abi andmiseks kasutada olevaid vahendeid; väljendab lisaks sellele rahulolu IMFi hiljutiste reformide üle, sealhulgas kiiresti areneva majandusega riikide suurenenud rolli, IMFi toetuse saamise tingimuste uuenduslikumaks muutmise ja suurema keskendumise üle riikide eriolukorrale vastavate tingimuste väljajätöötamisele; on siiski arvamisel, et asendusdirektori lisamine ei ole arengumaade kaalukuse ja esindatuse parandamiseks piisav ja soovib täiendavaid reforme;
8. on sügavas mures selle pärast, et alates juulist 2009 on 82% IMFi uutest laenuressurssidest läinud Euroopa piirkonna riikidele ja ainult 1,6% Aafrika riikidele, mis näitab, et enamik kasutada olevatest ressurssidest võidakse anda suure sissetulekuga

kiiresti arenevatele turgudele ja keskmise sissetulekutasemega riikidele, kes tõenäoliselt suudavad saadud laenud tagasi maksta;

9. nõuab IMFi kullavarude müügist saadava täiendava 6 miljardi USA dollari kiiret kasutuselevõttu soodsa ja paindliku rahastamisena kõige vaesematele riikidele; võtab sügava murega teadmiseks IMFi prognoosid, mille kohaselt ta suudab täita ainult umbes 2% madala sissetulekutasemega riikide välisrahastamise brutovajadustest, mis näitab, et teised institutsioonid ja abiandjad peavad andma täiendavaid soodusvahendeid ja toetusi;
10. avaldab kahetsust, et kuigi tõhus kriisiga toimetulek nõudnuks uut ja suurt rahasüsti ja hoolimata G20 lubadustest anda vahendeid sotsiaalseks kaitseks kõige vaesemates riikides, sealhulgas investeringud pikaajalisse toiduainetega kindlustatusse ja kahepoolsed vabatahtlikud annetused Maailmapanga rahastamisvahendisse, millest rahastatakse kõige kaitsetumaid, sealhulgas infrastruktuuri kriisi vahendisse ja kiire sotsiaalse tegevuse fondi, pidi Maailmapank tegutsema peamiselt oma varade ja vahenditega;
11. võtab sügava murega teadmiseks, et see tulenes Maailmapanga suutmatusest anda abi paljudele riikidele, mille kriis on muutnud eriti haavatavaks, kuid mis ei vastanud Rahvusvahelise Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, Rahvusvahelise Arenguassotsiatsiooni abikõlblikkuskriteeriumidele ega rahaeraldusmudelitele, mille aluseks on laenaja krediitdivõime ja senine „hea maksukäitumine“; on arvamusel, et selline sobimatus rahastamiseks toob esile põhiprobleemid Maailmapanga juhtimises, mis viib miinimumini riskid institutsioonile ja mittelaenavatele liikmetele raha vajavate arengumaadest liikmete arvel;
12. rõhutab, et Bretton Woodsi institutsioonide suutmatust rahuldada madala sissetulekutasemega riikide vajadusi kriisiga toimetulemiseks tuleneb peamiselt nende institutsioonide tegemata jäetud juhtimisreformidest, millega tõhustatakse institutsioonide pädevust, legitiimsust, tõhusust ning nende tundlikkust ja reageerimisvõimet arengumaade suhtes; nõuab nende reformide kiiret läbiviimist;
13. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid endale peamiste rahvusvaheliste osapooltena vastutuse Bretton Woodsi institutsioonide vajalike reformide kiire läbiviimise eest ja selle ajani kõrvaldaksid suured puudujäägid G20, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga poolt kriisile reageerimises, andes kiiresti abi arengumaadele ja tagades kiired väljamaksed riikidele, kelle investeringud aastatuhande arengueesmärkide täitmiseks on nüüd ohus välise šoki tõttu, see tähendab finantskriisi tõttu, mis on täiesti väljaspool nende mõju ja kontrolli;
14. tunneb heameelt ELi kavade üle võtta varem kasutusele 8,8 miljardit eurot arenguabi, eelarvetoetuse ja põllumajanduse rahastamise kiireteks meetmeteks ja kavandatud 500 miljonit euro andmiseks sotsiaalkulude toetamiseks arengumaades Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele ette nähtud ajutise haavatavuse mehhanismi FLEX kaudu; soovib keskenduda eelarvetoetusele tervishoiu, inimväärse töö, hariduse, sotsiaalteenuste ja rohelise kasvu valdkonnas, mida antakse valdkondliku eelarvetoetusena;
15. märgib siiski, et välja arvatud 100 miljonit eurot ELi ja Aafrika Infrastruktuuri

Sihtfondile, pärinevad kõik muud kulud eelnevalt kehtestatud kulukohustustest ja nõuab suuremat lisarahastamist; väljendab muret selle üle, kuidas komisjon kõrvaldab lähiaastatel puudujäägid rahastamises, mille on põhjustanud praegu toimuv eelarvetoetuse varasem kasutuselevõtt;

16. rõhutab, et ametliku arenguabi mahtudest ei piisa arengumaade kriisi tõttu tohutult kasvanud vajaduste rahuldamiseks ja palub komisjonil esitada uued ettepanekud uuenduslike rahastamismehhanismide loomiseks;
17. palub ELil tagada asjakohase üldise regulatiivse korra kehtestamine, et vältida finantskriisi kordumist tulevikus;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ÜRO organisatsioonidele, IMFi ja Maailmapangale ning IMFi ja Maailmapanga esindajatele ELi liikmesriikides.